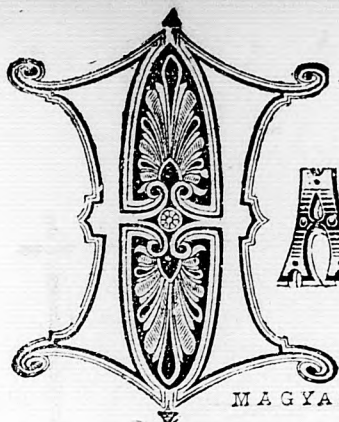

Budapest, 1882. Oktober 1.

37. szám.

HARMONIA

ZENÉSZETI KÖZLÖNY.

MAGYARORSZÁG ÉS A KÜLFÖLD MŰVÉSZETÉNEK
HETISZEMLÉJE.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

ERNEY JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ HIVATAL:

váci-utca 3. szám, a „HARMONIA“ társulat
zeneműkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	6 frt
Félévre	3 frt
Negyedévre	1 frt 50 kr.

Tisztelt olvasóinknak

van szerencsénk tudomására juttatni, hogy a »Zenészeti Közlöny« című szaklap, mely *id. Ábrányi Kornél* magy. kir. zeneakadémiai tanár úr szerkesztésében jelent meg, f. évi október hó 1-én megszűnt létezni. A megszűnt »Zenészeti Közlöny« mindazon előfizetői, kik egész évre előfizettek, a »Harmonia« lapot fogják kapni kárpótlásul.

Id. Ábrányi Kornél úr előfizetőihez az alább olvasható körlevelet intézte, melyben kifejti mindazon okokat, melyek őt a »Zenészeti Közlöny« beszüntetésére birták s így részünkről az ügy magyarázatra nem szorul. Őszintén sajnáljuk, hogy *Ábrányi* úr az önálló működés teréről, nagy elfoglaltsága miatt visszalépett, birjuk azonban szives ígérését, hogy lapunkat kitünő tollával s társulatunk érdekeit befolyásával ezentúl is támogatni fogja.

Uj előfizetőinket örömmel üdvözöljük s reméljük, hogy, ha bár eleinte nem is, lassankint mégis képesek leszünk az általuk eddig olvasott »Zenészeti Közlöny«-t pótolni.

Kérjük szives támogatásukat és pártfogásukat.

**A »Harmonia« társulat
igazgatósága.**

Értesítés

A „Zenészet i Közlöny”

T. c. előfizetőihez!

Az általam f. 1882. év január elején megindított »Zenészet i Közlöny« további kiadása és szerkesztésétől, közbejött körülmények és sokoldalú másrendű elfoglaltságaim folytán visszalépni kényszerülvén: a »Harmonia« magyar zeneművészek részvénytársulatával oly megállapodásra jöttem, hogy a t. c. é v e s előfizetőimet a f. é. dec. hó végeig, saját kiadású zenészet i közlönyével fogja kárpótolni.

A »Harmonia« társulat eszerint t. c. éves előfizetőimet, a f. év aug. hó 5-én megszakadt »Zenészet i Közlöny«-t f. évi augusztus havától december hó végeig megjelenendő számaival fogja kárpótolni.

Midőn t. c. előfizetőimnek tanusított szives pártolásukért őszinte köszönetet szavaznék: egyszersmind van szerencsém tisztelettel felkérni a »Zenészet i Közlöny« minden egyes t. c. é v e s előfizetőjét, sziveskedjék alulírottat f. év O k t. hó 15-ig értesíteni arról, hogy a fenti kárpótlási módozatba beleegyezik-e, vagy sem?

Bele nem egyezés esetében a h a t f o r i n t évi előfizetésnek aug.—dec. vagyis: öt hóra eső 2 frt 50 kr. részletét vissza fogom téríteni.

Hazaíui tisztelettel maradván, — Budapest, 1882. szeptember hó 30-án.

Id. Ábrányi Kornél.

Hogyan keletkezett hangjegy-írásunk.

Közli: Rausch Károly.

A zene, ezen oceán, melybe az egész világ nemes érzelmének milliónyi forrásai ömlenek, melyen annyi törekvő halandó szenvedett hajótörést, és annyi tehetség küzdött halhatatlanságért, e mennyei tyrannus, ki előtt meghajol minden, ami megtöri a brutalitás hatalmát, ki örökké küzdve, foglalva, győztesen halad a parnassus felé, magával vive lelkesült híveit, óriási hadát; kicsinyből lett nagygyá, sok évszázad véres verejtéke növeszté a csecsemőt, számos genie ápolása tette erőssé, hatalmassá. Hisz hangszereink primitiv származása az emberiség bölcsőkorába tehető és csak nagy lassan követte egyik találmány a másikat. — Először ütő, utánna a fúvó, végre a vonós hangszerek, egyik a másik után született és fejlődött; fejlődött mai napig, és isten tudja, száz év mulva milyen és mennyi új vagy javított tényezője az előadó zenének fogja gyönyörködtetni a hallgatót.

Őseink nem rendelkeztek még a mi hangszereinkkel és hallatlan volt Arezzói Guidó idejében, hogy b és h csak egy phrázisban is, bár nem egyszerre, előforduljanak; nyolc egymástól különböző hang létezett és

a jelnek, mely kifejezé, nevét is. A neumák főcélja volt, a hang esését és emelkedését megfelelő eső vagy emelkedő jelek által characterizálni, igen pontosan kellett írva lenniök, dacára ennek azonban nem voltak összehasonlíthatók értelmesség tekintetében az egyszerű betűkkel. Ez tehát az antik hangjegyrészhez képest látszólagos visszaesés volt, mert az antik jegyek által az illető hang biztosan határozottatott meg, a neumáknál nem, és míg egy eddig ismeretlen görög manuscriptumot igen könnyű volna kibetűzni, a neuma-kéziratok érthetetlenek. De valóságban a neumák systemája nagy haladást jelent azon körülménynél fogva, mert benne a hangok emelkedése és esése megfelelő jelek által érzékileg kifejeztetett. Epen ezen alapgondolat tette lehetővé a tökéletesítést, és csakugyan mai kottairásunk belőlök fejlődött. — Persze úgy viszonylik egyik a másikhoz, mint a fa a mag'ébrényéhez.

(Folytatása következik.)

Zenei ujdonságok szemléje.

Tiz dallamos technikai hegedű gyakorlat egy második hegedű kíséretével, írta **H u b e r** Károly nemz. zenedei karnagy és a hegedű kiművelési osztályok tanára. Ezen gyakorlatokat az országszerte, sőt külföldön is előnyösen ismert tanár jeles hegedű iskolájának második részéhez »füg-gelék« gyanánt írta s valóban teljesen megfelelnek címüknek, mert dallamosak s a mellett mégis főleg a technika fejlesztésére vanak szerezve. Ugy a tanítvány, mint a tanár is nagy hasznát vehetik e gyakorlatoknak, mert míg egyrészt a tanítvány, a tulajdonképi fárasztó technikai gyakorlatokon azok dallamos jellegénél fogva könnyen átesik, addig a tanár is meg van kimélve a fárasztó munkától, mivel az említett gyakorlatokban a szerző ritka szorgalommal s páratlan gonddal gyűjtötte össze a hegedű technika összes vonás-nemeit, s a gyakorlatokat annyi mindenféle jel és útba igazítással ellátta, hogy a tanárnak jóformán egyéb teendője nem marad, mint azok helyes keresztül vitelét ellenőrizni.

A gyakorlatok egy második hegedű által vannak kísérve s ez a szólam szintén könnyű, úgy hogy tanítványra is bizható a kísérő hegedű játszása. Minden hegedű tanítvány két évi tanulás után ezen gyakorlatok játszásához foghat, mint a hogy szerző is, hegedű iskolájának második része után óhajtja játszani. De sőt előhaladottabbak is játszhatják, mint mindennapi szükséges studiumot, s előnyükre lesz mindenestre, ha az összes vonás-nemeket mentül többször gyakorolják.

A füzet a »Harmonia társulat« kiadásában valóban meglepő szép kiállításban jelent meg, ára 2 frt s kapható minden vidéki könyvkereskedésben.

Végül megemlítjük még, hogy szerző ezen számot tevő művét kar-társának, **G o b b i** Alajos tanárnak ajánlotta.

Chant de Mai, zongorára két kézre szerzé **B i e h l** Albert.

Amaranthe, zongorára két kézre, ugyanattól a szerzőtől, mindkét darab **G. W. N i e m e y e r** kiadásában jelent meg Hamburgban s kapható

a »Harmonia« zeneműkereskedésben. Kifejezésteljes szalondarabok közepnehézségű modorban, melyek csakhamar népszerűek és nagyon keresettek lesznek. Ajánljuk mindazok figyelmébe, kik a játszi szalon zenét szeretik annál is inkább, mivel az újabb termékek között alig találhatnak jobbakat, s a régi elcsépelet darabok »Egy szűz imája« stb. végre talán mégis csak nyugdíjba lennének helyezhetők.

1) »Valse expressive« (Pr. M. 2.), 2) »Abendstunden« (Pr. M. 1.), 3) »Epheublätter« (Pr. M. 1.50 Pf.) című zongoraszerzemények jelentek meg G. W. Niemeyer kiadásában Hamburgban; szerzőjük G r a f f Károly. — A t. közönség becses figyelmébe ajánljuk különösen az elsőt, mely Chopin stylusban van írva, s melyben egy melancholicus melodia meglepően van kidolgozva. A második (éji dal) sokkal egyszerűbb, a melynek különben szép motivumát az egyhangú kíséret kissé unalmassá teszi; kivéve a második rész strettóját, melynek hatalmas fortissimójában a bassus veszi át a themát. A harmadik mű két részből áll: »Ein Trauer-Marsch« és »Gedenkblatt«, mindakettő igen csinos szerzemény, csak a beosztás kissé nehézkes.

Kritikus.

T Á R C A.

„A Rantzauk.“

Színmű. — Először adatott a nemzeti színházban 1882. szept. 27-én.

A nemzeti színház, ez idei ujdonságsorozatát a francia színműirodalom legújabb termékével nyitotta meg. A színmű (szerzője Erckmann-Chatrian) a mult szini évadban Párisban nagy sikert aratott, miért is a nemzeti színház drámaigazgatója is sietett azt az itteni közönségnek bemutatni. Hogy mi segítette elő e dráma oly óriási sikerét, könnyen megmagyarázható. A francia közönség a színpadokon feltalált sok házasságtörési váriációkba már beleunván, örömmel üdvözölte e darabot, melyben régi jó szokás szerint két szerelmes szerepel, kiket dacára a roppant akadályoknak, melyek utjokat állják, végre mégis a házasság szent frigye köt össze. Lelkesülve tapsoltak a szerzőknek, kik értették a közönség figyelmét egy egész estére lekötni, anélkül hogy bonyolódott helyzeteket használnának fel, kik egy egyszerű cselekvénnyel, raffinrozott színpadi fogások használása nélkül, oly színművet teremtettek, mely az utolsó években nyújtott borsos koszt dacára mégis a legtöbbeknek ízlett.

Nálunk a darab szintén teljes sikert aratott. Különösen a mi a jellemeket illeti, azok megragadóan vannak festve. A két önféjű paraszt, kik egy örökség felett összetűznek egymással és inkább készek gyermekeik szerencsését lábbal tiporni, mint kibékülni, művészileg tervezett és biztos kézzel kivitt alak; George és Luiza is, a darab Romeo és Juliája, kiknek gyermekkoruk óta egymás iránti gyűlöletet plántáltak szívébe, és kiket

mindennek dacára semmi sem birhat arra, hogy egymást elhagyják, kikerülték szerencsésen a ehablonszerűség hibáit. Különösen Luiza alakja megkapó; a jelenet, midőn ő a II. felvonás végén apjának, ki őt Lebel főerdézmesterrel akarja összeházasítani, ellentáll, oly hatásos, hogy a darab majdnem egész sikerét ennek köszönheti. Jean Rantzau ugyanis, kit a leánya által határozottan kimondott »Nem« felbőszíti, felemeli leánya ellen a kezét és midőn a szegény leány a földre roskad és köny nélküli tekintettel mégegyszer a »Nem«-et ismétli: bántalmazza őt. A leány halálosan megbetegszik. Az atya gögje meg van törve; egy mentőszer létezik csak és ez Georgal való összeházasítás. Esteli időben kopogtat bátyja ajtaján. Az ajtó megnyílik. Öcsese megjelenik, de csakis, hogy kétségbeesett gyűlölettel e szavakat mondja: »Takarodj innen.« Az apai szeretet ezen lealázást is eltűri. Zokogva fordul mégegyszer a keményszivű fivérhez, míg végre meghallgatja. »Lépj be!« szólt hozzá Jaques nyers hangon és erre a függöny legördül.

Az utolsó felvonásban azután egészen kibékülnek és így a gyermekek a szülék közti béke közvetítői lesznek.

A szereplők feladatukat jól oldották meg. A viszályban élő két öreg testvért Szigeti József és Imre személyesíték. Szigeti József a két jelenetben, mikor Luizára kezét emeli és megtört lélekkel öcséséhez fordul, művészetének színvonalán állt. Szigeti Imre a nyers parasztjellemet jól fogta fel. Ujházi a derék falusi iskolamester szerepében mesterileg alakított, míg ellenben Nagy Imrének a fiatal Rantzau szerepének feladatáról sejtelve sem volt. Márkus Emilia asszony mint Luiza, játékában gondos tanulmányának, ízlésének jelét adta.

Coeur-Sec.

„Marcsa és Mariska.“

Népszínmű 3 felvonásban, írta **Szigeti József**, eredeti zenéjét szerző **Serly Lajos**. — Először adatott a budapesti népszínházban 1882. évi szeptember 27-én.

»Marcsa és Mariska« — ez a címe Szigeti József legifjabb akadémikusunk műzsája legifjabb magzatának. Népszínműnek lett elkeresztelve, s azért keresztapjának a népszínházat kérte fel a szerző; pedig hát tulajdonkép nem is az, hanem a színmű irodalomnak olyan különös neme, melynek sem mi, sem az író nevét hirtelenében meghatározni nem tudnók. »Vaudeville«-nak mondják többen laptársaink közül, nézetünk szerint tévesen, mert meséje mégis csak magvasabb s nehezebb caliberrű, semhogy »vaudeville« »sujet«-nek mondható lenne. Az a keret, a melyben előadásra került, nem is igen teszi szükségessé annak kutatását, hogy valjon hová is sorozható az új darab. A népszínház deszkáin az a határozó és siker döntő momentum, hogy a darab, mely rajtok végig játszatik, a népszínház speciális közönségének tetszik-e vagy nem. Láttunk már olyan darabot a népszínházban, mely a színi kritikus sötét szemüvegén keresztül vizsgálva és epében mártott tollával bírálva — minden tekintetben rosznak mondható — s a közönségnek mégis tetszett, fentartotta magát s még ma is a műsoron van. Viszont láttunk olyanokat, melyek kritikái-

lag tán nagyon is kiállják a versenyt s a nagy közönség mindenható, ellenmondást nem tűrő bírálata előtt megbuktak, egyszer kétszeri előadatusuk után a sutba kerültek.

Hja! a közönség . . . ez döntött »Marcsa és Mariska« sorsa felett is, még pedig kedvezően, élénk tetszésével kisérvén veterán színművésziünk szerencsés ötleteit és hatásos jeleneteit. Szigeti József sokkal ismeretesebb színműíró, semhogy legujabb művével a magas bírálatot különösen provokálná, ugyanazok a hibák, ugyanazon előnyök fordulnak elő ebben is, melyek összes műveit jellemzik. Egyszerű, sovány mese, a naivitással határos jellemek, túlzás, sőt némelykor sértő diaszticizmus hátrányai előnyei viszont, az egészséges humor, a vörös fonálként végigfutó öntudatos tendencia, óriási színpadi »routine« és az élet közvetlen ismerete.

Ime a darab rövid meséje. Andai gróf, atyja halála után annak jószágai birtokába jut. Epen azok átvételével van elfoglalva midőn az ottani plébános, Dorogi, vele tudatja, hogy az ő (Andai) elhalt testvére, ki szülei beleegyezése nélkül ment férjhez, és kinek házassága a család kérelme folytán felbontatott, egy lánykát hagyott hátra, ki nagypja, Létei bérlőnek házában van. Létei, kinek még egy második unokája — Marcsa — is van, hogy e dolgot eltitkolhassa, a törvény által törvénytelennek mondott leánykának is Mariska nevet adta, úgy hogy évek multával Létein kívül senkisémm tudta, hogy valjon melyike a két leánynak a grófi származású. Andai gróf tehát unokahugát el akarja ismerni, mindamellett hogy vagyonának felét ezáltal elveszti. De a gróf által nemrég nyugalmaztatott ügyvédje, tudomással bír a gyermek létezéséről és ennek örökségi jogairól. Hogy tehát az örökséget magának, illetőleg Ödön fiának biztosítsa, a leányt Ödönnel akarja összeházasítani, és csakis abban nincs tisztában, hogy Marcsa-e vagy Mariska a grófi ivadék. Végre Ödön a nem igazit — Marcsát — (kit különben szeret) miután megszöktette, veszi el, és Mariska lemond, miután el van ismerve, örökségi követeléseiről és megelégszik egy messze fekvő kis jószággal és eddigi »Laci bátyjának« szerelmével.

A közönség, mely eleinte tartózkodóan viselte magát, lassankint belemelegedett, úgy hogy a siker a második felvonás végével tetőpontját érte el. A szereplők ki is tettek magukért, kerekded összevágó előadást nyújtottak különösen Eöry és Tihanyi, kik az est folyamán excelláltak. Blaháné, bár nem nagy szerep jutott néki, mégis a kicsiből nagyot csinált és számtalanszor megkacagtatá a közönséget jóízű mókáival.

A darabhoz a zenét Serly Lajos, a népszínház új karmestere írta. benne egy valódi talentumot vélünk feltalálhatni. Ha tekintetbe vesszük, mily nehéz egyszerű népdalokat szereznii, valóban nem eléggé méltányolhatjuk Serly úr dalait, melyek közül különösen a »fülemile dal« csakhamar országszerte népszerűvé fog lenni és a népdal költészet gyöngyeihez sorakozni. A közönség érezte is a szép dal hatását és zajosan megismételteté.

Eugenio.

Hazai hírek.

* **A nemzeti zenede** igazgatósága már kinevezte a fúvó hangszerek tanszékeinek tanárait. A „vadász-kürt“ tanárául Dre-
scher R; az „Oboa“ (pásztorsíp) taná-
rául Klemke; a trombita tanárául id.
Schauer Ferenc a fuvola tanárául
Franke lettek kinevezve. Összesen tíz
tanítvány jelentkezett eddig, mi nem sok
ugyan, de a kezdet nehézségeit tekintve,
mindenesetre kielégítő eredmény s így re-
mélhető, hogy ezen hazafias mozgalomnak
csakhamar üdvös következménye lesz. Egy-
úttal megemlítjük, hogy a nemz. zenedébe
már eddig 650 tanítvány iratkozott be

* **Társulatunk bíráló tanácsához** ujab-
ban a következő szerzemények érkeztek:
1) „Keringők“ zongorára 4 kézre, 2)
„Négy szólaműdalok“ (Sopran, alt,
tenor és bass), 3) „Ünnepi nyitány“
négy kézre, 4) „Magyar Szerenáda“
zongorára két kézre, 5) „Négy ked-
velt népdal“ énekhangra, zongoraki-
séréttel, 6) „Berceuse“ hegedűre, zong-
orakiséréttel, 7) „Mazurkák“ zongorára
két kézre, 8) „Honvéd-induló“ férfi
négyes.

* **Haynald Lajos** bibornok-érsek nagy-
lélisége által kitűzött egyház zenemű pá-
lyázat határideje letelvé, a bírálatra fel-
kért bizottság, nevezetesen gr Zichy Géza
mint elnök, Bartay Ede, nemz. zenedéi
igazgató, Engeszer Mátvás és Káldy Gyula
már átvették a beérkezett pályaműveket.
Összesen 6 pályamű érkezett be, annak
idején közölni fogjuk olvasóinkkal a pá-
lyázat eredményét.

* **Petőfi szobra** már fönt áll talapzatán.
Három oldalon a föléje emelt fabódé, elől
pedig széles gyékény van a kivánsi szem-
mek elől. Különböző népi szobrok a téren
hullámzó tömeg mindenképen igyekezik
egy-egy nyíláson a szép szobrot megpil-

lantani. Most még a talapzatot újból át
fogják csiszolni, aztán a szobrot lepelbe
burkolják és a fabódét leszedik fölére. A
tér parkirozása gyorsan halad előre. A korzó
meghosszabbítását a tér végeig ma befe-
jezték s a tér körüli járda aszfalttirozásán
is dolgoznak. Ugyancsak most vezetnek be
a tér meghosszabbítására a légszeszesöve-
ket; a szobor körül öt lámpát fognak fel-
állítani. Azután az egész tért feltöltik a
rendes színre s a kerítésen kívül levő részt
tavasszal befásítják, de csak kisebb disz-
ceserjékkel, nehogy a szobrot később elföd-
jék. Az egyetemi olvasókör elnöksége az 50
tagú rendező bizottság egybeállítása iránt már
kibocsátotta a felhívást a testvéregyetem if-
júságához. Ugyanez a bizottság fogja az
ünnepélyen az egyetemi ifjúságot képvé-
selni, miután a tér csekély voltánál fogva
a számos hazai testületek és intézetek kép-
viselőin kívül, csak igen csekély számban
fognak magánosokhoz meghívók intézteni.

* **A vigadói szobrok** mintáit a megbi-
zott szobrászok maholnap befejezik. A fő-
városi képzőművészeti bizottság a napokban
kiküldte Vidéky János biz. tagot és Fesl
Frigyes építész, a vigadó építőjét a szob-
rok megtekintésére. Brestyánszky ízlésteljes
női alakja, mely a lirát ábrázolja, az ere-
deti nagyságban készen van. Donáth Gyula
egy költőileg merengő pásztortüben érzé-
kítő az antik pásztorsípot ez is kész az
eredeti nagyságban. Muderlack Lajos még
dolgozik széles modorban tartott szép női
alakján, mely a háromszögverőt ábrázolja.
Szász Gyula élénk női alakját a dobverő-
nőt most nagyban dolgozza ki. — Strobl
Alajos tipikus mór férfi alakja a réztányér-
verőt érzékíti meg s szintén készen van.
Vasady Ferenc a napokban fejezte be egy-
szerű klasszikus hatású női alakját, mely a
kettős sípot ábrázolja. A minták a műcsar-
nek őszi kiállításán ki lesznek állítva s
valószínűleg a bíráló bizottság itt fogja
azokat végleges bírálat céljából megtekin-

teni. Az összhang tekintetében a kiküldöttek öt alakon (lira, pásztorsip, háromszögverő, réztányérverő és kettős sip) semmi kifogásolni valót nem találtak, amennyiben ezek mind a vigadó építési modorának megfelelő antik-stylben vannak tartva. Szász Gyula dobverőűjét azonban, mely barokk stylben van tartva, a többihez nagyon élénknek találták, ami azonban az érzékitett hangszer jellegében rejlik. Belül a vigadóban, a nagy táncterembe vezető folyosókra a város szintén készített négy érdekes szobrot, melyek a kiválóbb nemzeti táncokat: esárdás, fandangó, menuette és polonaise fogják személyesíteni. Ezek iránt már szintén felszözlítették a fővárosi művészeket minták készítésére.

*** Egyetemi ifjak zene- és ének-kara.**

A tudomány és műgyetemi olvasóköri kebelében mozgalom indult meg egy zenekar és egy énekkar alakítása iránt. Az első hivatva volna kebelébe felvenni mindazokat az egyetemi polgárokat, kik a zene-művészet valamely ágában oly gyakorlottsággal bírnak, hogy egy nyilvánosan működő zenekar tagjai lehetnek, s az utóbbinak minden jó hangú egyetemi ünnepélyek díszének emelése, programmjának változatosabbá tétele s külön hangversenyek rendezése által a társadalmi érintkezés fenntartása és szélesítése. A kör elnöksége e tárgyban felhívást intézett a testvéregyetem ifjúságához s a kör irodájában iven vannak letéve, melyeken a kar tagjaivá lenni akarók aláíratkozhatnak.

*** Hegyesi Lajos** gordonkaművész hangversenye, melyet multkori számunkban jelezünk, legnagyobb sajnálatunkra elmarad, mert a jeles művészt, impresszáriója sürgősen Németországba hívta.

*** Massenet „Herodiás“** című nagy operájából tegnap megkezdették a próbákat a nemzeti színházban. A szereposztás még nincs véglegesen megállapítva s ezt csak

a mostani vendégszereplések befejezése s az oprrai létszám kiegészítése után fogják eszközölhetni, a mikor a szerepeket kettősen fogják kiosztani.

*** Ábrányi Kornél** m. kir. zeneakadémiai tanár, nemrég „Általános zene-történet“ című nagyszabású művet fejezett be, melyet kiadás céljából társulatunk igazgatóságához nyújtott be. A mű a zene történetét egész terjedelmében magában foglalja s alapos, beható tanulmányok eredménye. A m. kir. vallás- és közoktatási miniszterium a m. kir. zeneakadémia tankönyvéül el is fogadta s a nemzeti zenedében is ezen tankönyv fog használtatni.

*** Az aradi szintársulat** a napokban fejezte be előadásait Nagyváradon. Szinre került Vasiliades drámája „Galathea“ Kállay Béni fordításában Hunyady Margit jutalomjátékául. A közönség kedvencét ez alkalommal is kitüntette rokonszenvének számos jeleivel. A társulat Aradon szombaton kezdi meg újra működését „II. Rákóczy Ferenc fogsága“-val.

*** A debreceni dalárda** közelebről rendkívüli ovációkban részesült Szathmárott, ahol hangversenyt adott. Midőn a színpadon megjelent — a „Debr. E—r“ szerint — ezer meg ezer rózsabimbóból álló virágzapor hullott alá, kísérve a nagy közönség frenetikus és mintegy 4—5 percig tartó tapsai által. Azonkívül a dalárda csinált virágokból készült gyönyörű koszorút is kapott.

*** Vidmár Erzsébet** k. a., ki miatt aggodalomban voltak rokonai hogy a montevidoi színházégés alkalmával baja történt, nemrég tudatta nővérével, Nádayné asszonynyal, hogy még mindig Monte-Videoban van, de a színházégést nem említi, mintha nem is történt volna. A művésznő közelebb kőruira indul Délamerika nagyobb városaiba.

* **B. Splényi Ödönné, Blaha Luiza úrnő** borszéki időzése alkalmával megtartott hangversenyének 200 frt tisztajövedelmét az alsó-borszéki iskolai tanulók felségelésére alapítványkép letévé, a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter, nevezettnek ezen szép és nemes tetteért köszönetét nyilvánította.

* **Benczur Gyula** festőművész hazánk-fia műtermének építését a jövő tavaszra halasztották. A mester-iskola építését tudvalevőleg meg az idén annyira be kellett volna fejezni, hogy az épület tető alá jöhetett volna; Trefort Ágoston közoktatási miniszter azonban a mesteriskola tervezetét jóváhagyás végett fölterjesztette ő felségéhez, miáltal az építkezés megkezdése késedelmet szenvedett. A munkálatokat tavasszal fogják megkezdni, úgy hogy az épület a nyár derekán tető alá kerül.

* **Petőfi szobra Debrecenben.** Ituk volt, hogy a Petőfi szoborügy nagybizottsága a debreceni református főiskolának

ajándékozta Petőfi Sándor 12 láb magas eredeti gipszszobrát, melyet Huszár Adolf mintázott. Debrecenben most gyűjtést indítottak meg, hogy a szobor beszállítására, felállítására és bronz színnel való bevonására a szükséges költségeket megszerezzék. A szobor-minta felállítására Huszár Adolfot kérik fel.

* **A gypju utcai német színház** igazgatója a tanács által elrendelt tűzbiztossági intézkedések egy része ellen felfolyamodott a belügyminiszterhez, aki a folyamodást nyilatkozattétel végett leküldte a tanácshoz. Különösen arra nézve kíván a miniszter rögtön kimerítő jelentést, igaz-e a mit a folyamodás állít, hogy t. i. olyan munkákat is elrendelt volna a tanács, melyek a népszínházban mindeddig foganatosítva nincsenek. A tanácsnak a vízvezetékre vonatkozó intézkedését a belügyminiszter is okvetlen szükségesnek tartja és annak haladéktalan végrehajtását az igazgatónak meghagyta.

V i d é k.

Eperjes, szept. 28-án. Az eperjesi collegium boldogult Ujházy József emlékére f. é. szept. 27-én d. e. 10 órakor ünnepélyt tartott, melynek tárgysorozata a következő volt: 1) Jelenik Almássy István, collegiumi felügyelő beszéde; 2) A megnyitó beszéd után szép összhangban énekelte el Chotvács Pál vezetése mellett a theologiai dalárda Fleming „Gyászdal“-át; 3) Banosó Antal, collegiumi igazgató beszéde; 4) Chotvács Pál III-ad éves hittanhallgató „Ujházy emlékezete“ című költeményének felolvasása; 5) Saguly János I-ső éves hittanhallgató beszéde; 6) Néma Eduárd II-od éves joghallgató „Bücsú hangok“ című költeményének felolvasása; 7) Végre a theologiai dalárda szép összhangban és szabatosan énekelte el Kreutzer „Éji szállás Granadában“ című

dalműből vett „Esti imáját.“ A collegiumi nagykönyvtári terem zsufolásig tömve volt közönséggel, mely az ünnepély igen sikeres lefolyása után teljes megalégedéssel távozott.

H. R.

Sopron, szept. 28-án. Helybeli férfi dalegyletünk buzgó karmesterének, Kapi Gyulának lemondása — mint már jeleztük — valóban beteljesült. Az egylet sokat veszít azzal, hogy ismét más kéz fogja vezetni, azonban a megválasztott utódnak, Czeglédy Gyulának eddigi tevékenysége még Kapi ajánlása nélkül is elég garancia a jövőről. Örömmel közölhetjük, hogy Czeglédy a megválasztást elfogadta s működését mult esütörtökön meg is kezdte. Első szereplése ünnepélyesen folyt le. Dr. Deszkásy Boldi-

zsár a nagyszámban megjelent működők nevében fordult az új karmesterhez s meleg szavakkal üdvözölte őt, felkérte, legyen az egyesület eszményének, a magyarosodásnak és műveltségnek ő is megtestesítője. Az üdvözlőnek lelkes felelete után elnök a jelenlevő Kapi Gyulának harsogó éljenek közt adta tudtára, hogy a közgyűlés őt tiszteletbeli karmesterévé kiáltja ki s arra kéri, legyen ezen minőségben az egyesület irányának továbbra is hű követője — Még Czeglédy is fölkererte, legyen tanácsadója és segítője. Az ezután következett énekóra után, mely arról tanuskodott, hogy az egyesület tagjainak buzgó-sága ezen jelenetek befolyása alatt nem változott, kis választmányi ülés folyt le. Ebben határozattá lett, hogy a soproni férfiak az irodalmi és művészi kör október hó 7-én megtartandó estjén közre fog működni. — Együttal értesitem önöket, hogy a soproni irodalmi és művészeti kör, mely Eszterháza-ra rendezett kirándulása óta pihenőt tartott, újból fölveszi működése fonalát. A kör azon veszélyben forgott, hogy buzgó, áldozatkész elnökét elveszti; de a választmányból kiküldött bizottságnak sikerült az elnök urat reá bírni, hogy lemondását visszavonja. Hogy a munka, a teher megoszoljék, dr. Kárpáti Károly másodelnök bizatott meg, hogy az estélyek irodalmi anyagáról ezentúl ő gondoskodik. Mint halljuk, a másodelnöknek az a szándéka, hogy városunk és megyénk azon intelligens férfiaihoz, akikről félig-meddig fölteheti, hogy nem irtóznak a közreműködéstől, legközelebb búzditó felhívást intéz. Célja vele az, hogy sok „parlagon heverő tehetséget“ aktivitásra bírjon. Nem is kételkedünk benne, hogy felszólításának, kérésének meglesz a kívánt eredménye. Városunk, megyénk oly gazdag intelligens elemekben, hogy az irodalmi kört játszva elláthatná jó és érdekes felolvasásokkal. Azt hisszük, hogy pályadíjak kitűzésével is lehetne buzdítani a működőket. A kör első estélye október 7-én lesz igen érdekes programmal, melyből egyelőre csak annyit árulhatunk el, hogy két egészen új működő tag

fog felolvasást tartani és hogy a férfial- egyesület vegyes és női kara is fog közre- működni. A felolvasást társas összejövetel követi. Reméljük, hogy a közönség szép számmal fog megjelenni. K M.

Pécs. szept. 28-án. A jelen viszonyok közt, melyek annyira ellenséges, vagy legalább is közönyös álláspontot foglalnak el a társulási szellemmel szemközt, az egyedül helyest, sőt egyedül gondolhatót eltalálták azok, akik a „Pécsi Dalárda“ és „Pécsi Zeneegylet“ összeolvadását kitervelték és létrehozták. Valamely megmagyarázhatlan, egyáltalán nem indokolható áramlat kapott lábra a társadalom legjobbainak sorai között is: az a pathia. Annyira virágzó egyleteink hanyatlani kezdettek s csakis a dalárdánk utóbbi fényes diadala Debrecenben rázta fel újra a szunnyadó erőket. Legyen üdvözölve az a kis fényugár, mely biztatólag mutatkozik. Bizony-bizony nagy hasznát vehetjük a zene és a dal egyesülésének, hadd találjunk vigaszt accordjában az élet disharmóniája közben. Informálva vagyunk az egyesülés alapelvei, irányja, szóval az egész szövetkezés komolysága és életrevalósága felől, s ezekről jövő levelünkben fogjuk értesíteni tisztelt szerkesztő urat. Annyit mondhatunk már ezuttal is, hogy teljes bizalommal fogadja a közönség a két egyesület egyesülését, továbbá, hogy támogatásával most már nagy kulturális törekvést segít diadalra, mert minden, ami zene és dal, egyesülve van a szövettségben a legreálisabb alapokon, és végre, hogy a pártoló közönség ezentúl valóban élvezni fogja a támogatás erkölcsi jöhatását, filléreit pedig nem alamizsnaképen osztogatja ezentúl, hanem mint olyan adományt, melyért vizontszolgálatot nyer; nem koldusoknak ingyen, hanem a szép-művészet terén előre törekvőket támogat, kiknek elérendő sikerében méltán osztozni fog maga is.

Pécsi dalár.

Külföldi hírek.

‡ **A Coquelin-féle szintársulat** szervezését már befejezték Dieudonné és Schurmann impresszáriók. Minden szerepkör megfelelő erővel van betöltve és csak az „Avanturière“ eimszerepére keresnek még alkalmas színésznőt, mert a vállalat csak elsőrangú művészeket és művésznőket szerződött. A társulat tagjai a következők: Coquelin (a Théâtre Français tagja), Dieudonné (a Vaudeville színház tagja), Albert Lambert (az Odéon tagja), Barral (az Odéon tagja), Bialay (a brüsszeli Théâtre du Parc tagja), Mangin (a Gymnase tagja), Charles Joliet (rendező), Alice Lody és Julie de Clery kisasszonyok (a Vaudeville tagjai), Lidney asszonyság (a brüsszeli Théâtre du Parc tagja) és Denis Grazot asszonyság (a Gymnase tagja). A társulat nov. 4-én Nancyban kezdi meg előadásait, 15-én Strassburgban játszik, nov. 17-én pedig — mint már említettük — Bécsbe ér. Innen Budapestre jön és azután meglátogatja Bukarestet, Odessát, Kiewet, Moszkvát, Szentpétervárt és Varsót. Az orosz fővárosban két külön előadás is lesz a cár előtt, a téli palotában. — Coquelin nem vesz részt a vállalat rizikójában, hanem 150.000 frank átalányösszeget kötött ki magának a két havi körútért. Ezenkívül a vállalat megfizeti összes úti és ételmezei költségeit, sőt még szívarral is ellátni tartozik a művészt e két hónap alatt. — A műsorba a következő darabok vannak fölvéve: „L'Aventurière“, „Les précieuses ridicules“, „Les Rantzen“, „Tartuffe“, „Mariage forcé“ (Scène), „Nos aliés“, „Gringoire“, „Le médecin malgré lui“, „Gabriele“, „Le Rieuses“, „Les Ecrevisses“ (Monologue), „Mlle da la Sciglière“, „Oscar, le mari qui trompe sa femme“, „L'Etourneau“, „Les Vivacités du Capitaine Tic“, „Le Luthier de Crémone“, „Mme Lili“, „La Chasse“ (Monologue), „La Mouche“ (Monologue).

‡ **Milanoban** nagyon rosszul folyik a színi idény, az őszi folyamán már három

színházat zártak be, a negyediknek, a „Dal Verne“-színháznak igazgatója pedig a napokban megszökött, nagy nyomorban hagyva társulatát.

‡ **Palermoban** szintársulatot szerveznek, mely a jövő télen Alexandriában és Kairóban fog előadást tartani.

‡ **A Petőfi-szobor leleplezése** alkalmából Bukarestben élő honfitársaink is rendeznek Petőfi-ünnepélyt. Emlékbeszédet fognak mondani a nagy költő felett, azután elszavalják néhány költeményét, végül pedig bankett fejezi be az ünnepélyt.

‡ **Wiltné Mária asszony** Triesztben fényes sikerrel kezdte meg vendégszereplését mint Leonora a „Troubadour“-ban.

‡ **A Coquelin-Mayer-ügy** nagy izgalmában tartja a párisiakat. Coquelin múlt szombaton elutazott Havreba, magával vivén törvényes bizonyágul egy huissiert. A művész késznek nyilatkozott Mayer kívánságához képest Amerikába utazni, ha az igazgató a régebben megállapított szerződési feltételek értelmében 100,000 frankot letéteményez egy közjegyzőnél és jeles szintársulat fölött rendelkezik, melynek tagjai között Sarah Bernhardt is szerepel, mint elsőrangú csillag. Valószínű, hogy Mayer igazgató ezeket a feltételeket nem volt képes teljesíteni és így Coquelin nem utazott Amerikába, hanem visszatért Párisba.

‡ **Doppler Ferenc „Meluzina“** című új balettjéből a napokban tartották meg az első zenekari próbát a bécsi udvari operaszínházban.

‡ **Majnai Frankfurtban** az ottani városi színház szept. 3-án ünnepelte fenállásának 100-ik évfordulóját A díszelőadáson „Hanno, der Fürst von Norden“ című darab adatott, mint a melylyel a színház száz évvel ezelőtt meg lett nyitva. A szí-

nészek nagy sikert értek el ezzel a lovag-komédiával.

‡ **A Petőfi-szoborról.** A Petőfi-szobor talapzatára helyezendő koszorúk közül már eddig négyet jelentettek be a bizottságnál és pedig a főváros hatósága, a szoborbizottság tagjai, a Petőfi-társaság és a keresk-akadémia növendékei részéről. Az első két óriási babérkoszorú mindegyike 250 forintba fog kerülni. Az egyik, a városé, szalagjain a város és a nemzet színeit fogja viselni a következő felirattal: „Petőfinek, a költőnek és hősnak, Budapest főváros hatósága.“ A másik koszorú szalagjain a következő felirat lesz: „Petőfi emlékének, a Petőfi szobor bizottság tagjai, Budapest, 1882. október 15.“ A leleplezés napján a fővárosi vígadó nagyteremben megtartandó bankett iránti felhívásokat holnapután fogják kibocsátani. A szoborbizottság már megrendelte a bizottsági tagok és a rendező bizottság számára a jelvényeket. E szerint a bizottsági tagok jelvényei nemzeti színű kokárdák, az egyetemi ifjuság által kiküldendő 50-es rendező bizottságé pedig ugyanolyan esokrok lesznek. A szobornál jelenleg a talapzat utócsiszolásán, az eresztékek kitöltésén, a szobor tisztításán és a bronzkoszorú elhelyezésén dolgoznak.

‡ **A színházegések statisztikája** egyre növekszik, már megint két színház égett le. Az egyik a „Filharmonia-színház“ Londonban, a másik a nyári színház „Staraja Russá“-ban Baleset egyik helyen sem történt, mert a tűz kiütése mindkét helyen az előadások befejeztével következett be.

‡ **„A furcsa háború“** operettet, Strausz János pajzán műzsjának legifjabb szülötét a londoni „Alhambra Palast“-színházban tanulják jelenleg. A szöveget angolosították, valjon a híres esók-keringő a szép „Melanie“ grófnőről ép oly nagy hatást fog-e kelteni Albion fiainál, mint nálunk?

‡ **A szentpétervári császári színházak**

nehány nap előtt ismét megnyitlak, de az igazgatóság főleg a francia és a német színházakban annyira fölesigázta a helyáratat, hogy az említett színházak mindig üresek, és ha az igazgatóság a helyáratat le nem szállítja, az idény valószínűleg óriási deficiittel fog végződni.

‡ **Hugo Viktor és a gyermekek.** Mult vasárnap szép látványnak volt színhelye a kis Veules en Caux falueska Normandiában. Hugo Viktor jelenleg itt időz barátjánál Paul Meurice-nél. A nagy költő házigazdája leányaival közösen lakomát rendezett, melyre a falu és a környék 80 szegény gyermekét hívták meg. A délután folyamában megjelent köztük az agg költő s a következő beszédet intézte hozzájuk: „Kedves gyermekeim! Veulesben nálatok vagyok. Fogadjatok úgy, miként unokáim Georges és Jeanne, kik most távol vannak, szokták nagyatyjukat fogadni. Én is a tietek vagyok, köztünk nincs más különbség, mint a kor, nektek szeretnetek kell azokat, kik titeket szeretnek. Szeressétek szüleiteket, mig érettek lesztek a hazít szeretni. Ti kicsinyek, gyöngék, szegények vagytok, ti igényelhetitek odaadásunkat. Az óvodában és az iskolában megtanulhatjátok majd, a mit tudnotok szükséges. Ti már is viselitek az élet terhét s később még súlyosabban fog az rátok nehezenni. Ma azonban felejtünk el mindent s közösen örülünk, együnk és igyunk Fogadjatok áldásomat.“ Erre maga Hugo Viktor is leült az asztalhoz s ő is gyermek volt a gyermekek között. Este tombolát játszottak s a lángeszű költő magán-kívül volt örömeben, midőn a 100 franknyi nagy díjat egy nagy családdal megáldott halász legifjabb gyermeke nyerte meg.

‡ **Demjén Marit,** a debreceni színház jeles népszimüénesnőjét a napokban vezette oltárhoz Sz. Németh József, az aradi színház tagja. Az esküvő egész esendben ment végbe. Tanuk voltak Krecsányi Ignác színigazgató és Németh József

☩ **Sembrich Marcella** a híres koloratur-énekesnő és hegedűművész nő jelenleg Párisban időz és Ambroise Thomaonál tanulja Ofélia és Mignon szerepeit, melyekkel legközelebb Madridban, azután pedig Szentpétervárott fog énekelni. A művész nő Madridban 15 fellépésért 60 000 frankot, Szentpétervárott pedig 23 fellépésért 120 000 frankot kap.

☩ **Tua Teréz hegedűművész nő**, aki Berlinben oly nagy sikereket arat, hogy már a második hangverseny-sorozatát volt kénytelen megnyitni, a napokban a német trónörökös párhoz volt hivatalos és művészi játékával a magasrangú társaság osztatlan tetszését vívta ki. A trónörökös behatóan

tudakozódott tanulmányai és tanárai felől és egyáltalán rendkívüli érdeklődést tanúsított a fiatal művész nő iránt, aki anyjával jelent meg a fényes társaságban.

☩ **Gounod Károly**, aki tudvalevőleg az angol királynőnek ajánlotta a „Meváltás” című oratoriumát, művének egy példányát a napokban elküldte a királynőnek.

☩ **A híres flórenci zenekar**, mely 70 tagból áll — közte 12 solista — Brizzi karmester vezetése alatt hangverseny-körútra indul Ausztria-Magyarországba, Németországba, Oroszországba, Belgiumba és Németalföldre. Hozzánk október hó végén fog ellátogatni.

Kiadótulajdonos: a „HARMONIA” magyar zeneművészek részvénytársulata.

A társulat hirdetései.

U j t a l á l m á n y !

Vonó hangszerek, hegedűk

és gordonkák,

melyek teljesen pótolják az olasz mesterek műveit. A hang ép oly erős és nemes, mint a régi hangszereké.

☞ Noebe készítményei! ☜

Csakis a Harmoniánál, Budapesten kaphatók.

Világhírű szaktekintélyek elismeréssel nyilatkoznak e feltűnést keltett tüneményszerű hangszerekről.

Egy hegedű ára, csinos tokban . . . 100 frt.

Egy gordonka ára, csinos tokban . . . 150 frt.

Legujabb megjelenés !

10 hegedű gyakorlat

egy második hegedű kíséretével,

írta

Huber Károly,

nemz. zenedei karnagy és a hegedű kiművelési osztályok tanára.

Kapható a társulat nemz. zeneműkereskedésében,
váci utca 3. szám.

HANGSOROZATI ISKOLA

írták

Bartay Ede

és

Székely Imre.

Kapható a társulat nemz. zeneműkereskedésében,
váci-utca 3. szám.

H E V E S I B.

zongoragyáros Budapesten.

Kitűnő hazai gyártmány, mely különösen szoliditása és tartóssága által tűnik ki. Ezen, minden tekintetben ajánlható zongorák fő-ügynökségét a társulat bírja s zongoratermében mindig megtekinthetők.

37. szám.

HARMONIA

ZENÉSZETI KÖZLÖNY.

MAGYARORSZÁG ÉS A KÜLFÖLD MŰVÉSZETÉNEK
HETI SZEMLÉJE.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

ERNEY JÓZSEF.

KIADÓTULAJDONOS:

A „HARMONIA“ MAGYAR ZENEMŰVÉSZEK RÉSZVÉNYTÁRSULATA.

BUDAPEST.

NYOMT. IDŐSB. POLDINI EDE ES TÁRSA

1882.

Egyes szám ára 15 kr.

OKTÓBER-NAPTÁR.

Oktober 2-án.

1808. szül. Panofka Henrik, hegedűművész Boroszlóban.

Oktober 3-án.

1828. szül. Bargiel Waldemár, zeneszerző Berlinben.

Oktober 4-én.

1829. szül. Blumenthal Jakab, zongoraművész és zeneszerző Hamburgban.

Oktober 5-én.

1585. szül. Schütz (Sagittarius) Henrik, a német zene ősmestere Kösztriczben. Megh. 1672.

Oktober 6-án.

1821. szül. Lind Jenny, híres énekesnő Stockholmban.

1825. szül. Bartay Ede, a nemzeti zenede igazgatója, az országos daláregyesület, zenészsegélyző egylet és a „Harmonia“-társulat elnöke stb.

Oktober 7-én.

1802. szül. Moliqúe Bernát, hegedűművész és zeneszerző Nürnbergben. Megh. 1869.

Oktober 8-án.

1834. halt meg Boieldieu A. Ferenc, a „fehér nő“ szerzője Páris mellett. Szül. 1775.

Ey.

A harminchetedik szám tartalma :

T. olvasóinkhoz.

Értesítés.

Hogyan keletkezett hangjegy-írásunk.

Zenei ujdonságok szemléje.

Tárca :

A. »A Rantzauk.«

B. »Marcsa és Mariska.«

Hazai hírek.

Vidék.

Külföldi hírek.

Hirdetések.

A társulat zongora-termében következő hangszerek kaphatók és ajánlatnak:

Kitünő hazai gyártmány.

K O R I K B É L A

zongorakészítő Budapesten.

Szakértők véleményével támogatott kitünő hangszerek, melyek a magyar közönség figyelmébe ajánlatnak.

Javítást és bőrizést is eszközöl.

!!! Figyelmeztetés !!!

Kitünő zongorahangoló

M A G R I N I A.

ajánlatik mindennemű zongora-hangolás, javítás, bőrizésére.

Megtudható a társulat zeneműkereskedésében váci utca 3.

Megjelent a társulat kiadásában:

vörös sapka

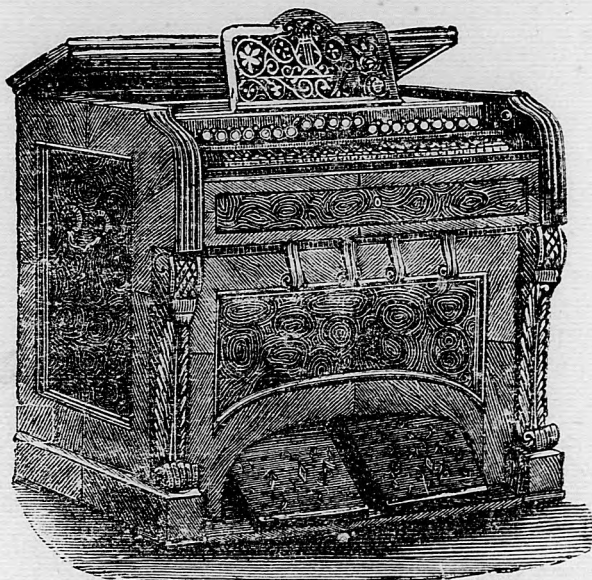
népszínművének összes kedvelt dalai.

1. »Ugyan rózsám mit látsz rajtam.«
2. »Az orcája olyan mint a gyöngé harmat. (Eredeti dal) szerző H a l m a y K á z m é r.
3. »Ripi-rofog a csizmám« (Eredeti dal) szerző H a l m a y K á z m é r.
4. »Sir a madár, sir a száraz ágon« (Eredeti dal) szerző R é v a i - R i v t s c h i t s A.
5. »Hallja-e, hallja-e, kis violám« (Eredeti dal) szerző R é v a i - R i v t s c h i t s A.
6. »Sokszor nézek fel az égre.«
7. »Galagonya bojtortján.«
8. »Vágtat a ló, elszakadt a kantárja.«

E népszínmű nagy tetszést s sikert aratott a budapesti népszínházban.

Kapható a társulat nemz. zeneműkereskedésében s minden hazai könyv- és zeneműkereskedésben.

A társulat zongora-termében következő hangszerek kaphatók és ajánlatnak:

A legkitünőbb
„Harmoniumok“

Titz Péter utóda
Kotykievicz Teofil
gyára Bécsben.

A legjobb minőségű Harmoniumok nagy választéka. Hangverseny- és szalon-harmoniumok Prolongement és Percussióval. Templomok és iskolák számára 100 forinttól fölfelé.

Több évi jótállás!

➔ *Árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek.*

! Ehrbar!

világhírű zongorái.

Ezen hangszerek a zongora gyártás remekei közé tartoznak. Tartóságra utólérhetlenek. ezen tulajdonságnak köszönheti e gyár nagy hírnevét. Kaphatók:

Szalon Stucz,	diófa	} kereszthurozott és egyszerű.
„ „	fekete	

„Produktiv szövetkezet“

E céget hat évvel ezelőtt a világhírű „Bösendorfer“ zongoragyárából elszakadt 60 munkás alapította s ma már méltán vetekedik az anyagyár készítményeivel.

Tekintve a kitünő minőséget a legolcsóbb hangszer. Különösen ajánlhatók az úgynevezett „Mignon zongorák.“

— A nagy arany éremmel kitüntetve. —

SCHMIDT FERENCZ

Bösendorfer tanítványa.

Jó minőségű tartós zongorák:

Rövid szalon, diófából

„ „ fekete.

Árjegyzék küldetik. díj nélkül.